

ELŐTERJESZTÉS
A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG
(mint Települési Értéktár Bizottság)
2023. MÁRCIUSI ÜLÉSÉRE

CÍM: **ELŐTERJESZTÉS TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁRBA ÉRKEZETT
JAVASLAT ELBÍRÁLÁSÁRÓL**

Ügyiratszám:	22393-2/2023.
Előterjesztő Osztály:	Humánszolgáltatási Osztály
Előterjesztő:	Csiszár Szabolcs alpolgármester
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	2023. március 10.

A bizottsági ülésre meghívott:

Tisztelt Kulturális és Oktatási Bizottság!

Tisztelt Települési Értéktár Bizottság!

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 168/2013. (VI.27.) Kgy. határozatában a Települési Értéktár Bizottság létrehozásával kapcsolatosan úgy döntött, hogy az Önkormányzat önálló Települési Értéktár Bizottságot nem hoz létre, hanem 2013. szeptember 1. napjától megbízza a Kulturális és Oktatási Bizottságot a jogszabályban meghatározott - a bizottságra vonatkozó – feladatok ellátásával. A Bizottság tagjait települési értéktári bizottsági tagi minőségükben a Kulturális és Oktatási Bizottság tagjai alkotják.

A Bizottság a munkájába külső szakértőket, intézményi vezetőket, különösen múzeumi, közművelődési szakembereket, intézményvezetőket vonhat be.

A Bizottság feladat- és hatáskörét a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény és a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII. 1.) Kormányrendelet tartalmazza.

A tagok tevékenységüket társadalmi megbízatásként, díjazás nélkül végzik.

A Bizottság feladata többek között:

- a települési értékek megőrzéséről és szélesebb körben történő megismertetéséről való gondoskodás (pl. évente gyűjtemény közzététele a helyi sajtó vagy az önkormányzati honlap útján)
- a helyi települési értékek körének meghatározása, szükség szerint módosítása, a Települési Helyi Értékek Gyűjteményének összeállítása
- Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételre való javaslattevél

Települési érték szellemi örökség, épített érték, gasztronómiai különlegesség éppúgy lehet, mint egy helyi közösség vagy művészeti csoport, mely az adott önkormányzat területén található.

2023. januárjában Huszár András nyújtott be javaslatot vitéz, nemes Molnár László hadnagy, posztumusz főhadnagy (1921-1944) életművének és katonai pályájának Települési Értéktárba történő felvételére, a hivatkozott Kormányrendeletben meghatározott formában, rövid leírással, indoklással, mely az elemző rész mellékletét képezi.

A fenti indokok alapján előterjesztem az SZMSZ 54. § (1) bekezdése szerint *nyílt szavazás útján*, az 53. § (1) bekezdése alapján *egyszerű többséggel* meghozható határozati javaslatot.

H a t á r o z a t i j a v a s l a t :

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Kulturális és Oktatási Bizottsága a „**vitéz, nemes Molnár László hadnagy, posztumusz főhadnagy (1921-1944) életművének és katonai pályájának**” helyi értéktárba történő felvételét

A támogatja

B nem támogatja

Felelős: Sass László, a Kulturális és Oktatási Bizottság elnöke

Határidő: azonnal

Sopron, 2023. március 17.

Csizsár Szabolcs
alpolgármester

Elemző rész melléklete: 1 db javaslat

Javaslat

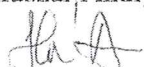
**vitéz nemes Molnár László hadnagy, posztumusz főhadnagy (1921 – 1944)
életművének és katonai pályájának ¹**

települési/tájegységi/ágazati²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Huszár András (név)

..... (aláírás)

Nagykanizsa, 2023. január 20. (település, dátum)

(P. H.)

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

Javaslat

*vitéz, nemes Molnár László hadnagy, posztumusz főhadnagy (1921 – 1944)
életművének és katonai pályájának¹*

települési/tájegységi/ágazati²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Huszár András (név)

..... (aláírás)

Nagykanizsa, 2023. január 20. (település, dátum)

(P. H.)

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Huszár András

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Huszár András

Levelezési cím: 8800 – Nagykanizsa, Berzsenyi D. u. 6. A lph. 1 em. 7 a.

Telefonszám: +36 20 313 8033

E-mail cím: andras@synetic.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: vitéz nemes Molnár László hadnagy, posztumusz főhadnagy (1921 – 1944) életműve és katonai pályája

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása: Egy kiemelkedő katonatiszt rendkívüli életművéről van szó.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen
amely nemzetiség:⁴

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Sopron

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve: Soproni Települési Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Molnár László 1921. május 1-én született Nagykőrösön. Édesanyja Langer Jozefin, édesapja Molnár Gyula alezredes volt. Kisgyermek korában családjával együtt Sopronba költözött, tanulmányait a városban működő Magyar Királyi Rákóczi Ferenc Reáliskolai Nevelőintézetben folytatta, érettségi vizsgát is ott tett.

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Ezt követően jelentkezett a kassai Magyar Királyi Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Honvéd Repülő Akadémiára. Hadnagyá avatására 1942 nyarán került sor. Ezután következett Szolnok, Tapolca és Börgönd, ahol különböző továbbképzéseken, tanfolyamokon vett részt. Később Tapolcára helyezték oktatónak, végül Kecskeméten tanított.

1943 nyarán került ki a keleti frontra. Nem sokat váratott magára első légi győzelme, amelyet 1943. augusztus 16.-án aratott. Sorra következtek a további légi győzelmek, az év végére már nyolcnál járt. A harcok során megmutatkoztak kimagasló képességei és bátorsága, bajtársaitól ekkor kapta az „Oroszlán” becenevet. Hírnevét tovább öregbítette, amikor 1944. január 8.-án egyetlen bevetés alkalmával négy légi győzelmet aratott. Ez a rendkívüli teljesítmény csak és kizárólag neki sikerült a magyar vadászpilóták közül a második világháború során.

A frontszolgálat után újra Tapolcára került, ahol vadászoktató lett. Sok társához hasonlóan 1944 nyarán ő is a frissen létrehozott 101. Honi Légvédelmi Vadászrepülő-Osztályhoz került. 1944. június 14-én tovább gyarapította légi győzelmeinek számát, egy amerikai gép esett áldozatul neki. Ezt a sikert még több is követte, az amerikai kísérővadászok mellett, nehézbombázókat is sikerült lelőnie.

1944. augusztus 7-én szállt fel élete utolsó bevetésére, azzal a feladattal, hogy biztosítsanak fedezetet egy német kötelék számára. Ekkor ütött rajtuk egy amerikai vadászegység, amely számos német és magyar gépet lelőtt, köztük vitéz nemes Molnár Lászlóét is. Bár ejtőernyővel ki tudott még ugrani a gépéből, már holtan ért földet. Gépének maradványait még aznap megtalálták Káld község közelében, viszont földi maradványaira csak napokkal később, a helyi lakosok bevonásával szervezett kutatás után bukkantak rá.

A sopronbánfalvi hősi temetőben helyezték örök nyugalomra 1944. augusztus 14-én. Édesapja által tervezett síremlékét Messerschmitt 109-es gépének légcsavarja koronázza. Halála pillanatában a legeredményesebb magyar vadászpilóta volt 25 igazolt légi győzelemmel.

Felterjesztették a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Éremre, amelyet posztumusz adományoztak a részére, hatodikként a Magyar Királyi Honvédségben. A kitüntetését 1945. február 2-án Sopronban adták át gyászoló szüleinek. Mindössze 22 magyar és 1 német katonatiszt részesült ebben a rangos kitüntetésben, csakis kimagasló fegyvertényekért, kivételesen nagy, harctéren mutatott bátorságért ítelték oda. Posztumusz főhadnaggyá léptették elő.

Sírhelye idővel valóságos zarándokhellyé vált, tisztelői mécsesekkel, koszorúkkal és nemzetiszín szalagok díszítik. A nemzeti sírkert része, örökös védeltséget élvez.

A Szombathelyi Erdészeti Zrt. 2015-ben emlékkeresztet állított a hős pilóta tiszteletére a Káld közelében lévő Farkas-erdőben.

2016-ban könyv jelent meg róla és édesapjáról „Az Ász és a Polihisztor” címmel, amelyet négy évvel később újabb kötet követett szintén ifj. Sarkady Sándor tollából, melynek címe „Oroszlán a pumák között - Egy soproni repülő ász, vitéz nemes Molnár László élete a családi dokumentumok tükrében”.

Születésének századik évfordulójára emléknapot szerveztek tiszteletére, amely a sopronbánfalvi hősi temetőben koszorúzással vette kezdetét.

Polgári kezdeményezés nyomán közadakozásból megvalósult emléktáblájának avatására 2022. augusztus 14-én került sor a család egykori soproni lakóházának helyén ma álló épület falán.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

132 harci bevetést repült, amelyek során 25 igazolt légi győzelmet aratott, ezzel a teljesítménnyel minden idők egyik legeredményesebb magyar vadászpilótájává vált. Tette mindezt úgy, hogy bajtársaival együtt a legtöbb esetben szinte felfoghatatlanul nagy túlerőben lévő ellenséges kötelékekkel vették fel a harcot a haza védelmében.

Kérdemelte a kor egyik legmagasabb rangú magyar katonai kitüntetését, amelyet mindössze maroknyi magyar katonatisztnak adományoztak csupán.

Bátorsága, hazaszeretete és hősiessége igazi példaképpé teszi Őt minden korban; a leghűségesebb város polgárai méltán lehetnek rá büszkék.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

ifj. Sarkady Sándor: Oroszlán a pumák között - Egy soproni repülő ász, vitéz nemes Molnár László élete a családi dokumentumok tükrében B. H. N. Kft., 2020)

Illésfalvi Péter · Kovács Vilmos · Maruzs Roland: „Vitézségért” - A Magyar Tiszti Arany Vitézségi Éremmel kitüntetettek a második világháborúban (HK Hermanos, Szeged, 2011)

B. Stenge Csaba: Elfelejtett hősök – A magyar királyi honvéd légierők ászai a második világháborúban (Zrínyi Kiadó, 2016)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

A javaslatához csatolt fotó forrása:

Magyar Szárnyak - 7. évfolyam, 1944. augusztus 15. - 16. szám címlapja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Dr. ifj. Sarkady Sándor Ph.D. tudományos kutató/történész ajánlása mellékelve

Ugrik Csaba dandártábornok ajánlása mellékelve

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

-

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

-